

Aktuelt

Vinteren har så småt lagt sin klamme hånd over grønsagslandet og forberedelserne til næste sæson er i fuld gang. Hvis aftalerne om afsætning er faldet på plads, skal der nu være fuld fokus på sorter, småplanter, jordprøver, sprøjteopdateringskurser osv.

INDHOLD:

Nyt om kemi	1
Udtagning af jordprøver	2
Tilskudsmuligheder	3
Nyt om enkelte grønsagskulturer:	3
Løg	4
Gulerødder	4
Arrangementer	6

Nyt om kemi

Alle med sprøjtecertifikat/ -bevis skal autoriseres

Der indføres over fire år, frem til 1. juli 2020, krav om autorisation for at kunne bruge, købe og sælge sprøjtemidler til professionel brug. Det var fra 1. oktober i år muligt at registrere sig i Miljøstyrelsens autorisationssystem MAB. Det skal man gøre, hvis man har et sprøjtecertifikat, sprøjtebevis, gasningsuddannelse eller et forhandler certifikat.

Har man et gyldigt sprøjtecertifikat/sprøjtebevis og et opdateringskursus, der er mindre end 4 år gammelt, skal man enten autorisere sig i MAB, eller underskrive og opbevare en tro-og-love-erklæring om, at man har den nødvendige uddannelse.

Hvis man venter med at registrere sig i MAB til man har været på opfølgningskursus, skal man i stedet udfylde en tro-og-love erklæring. Denne skal udfyldes og underskrives af både ejer af virksomheden/ driftslederen og hvis ikke vedkommende selv har et gyldigt sprøjtecertifikat/opdateringskursus, skal den medarbejder i virksomheden, der varetager sprøjtearbejdet, og som har et gyldigt certifikat i tillæg underskrive erklæringen. Erklæringen skal opbevares sammen med original eller kopi af sprøjtecertifikatet og skal fremvises på forlangende af kontrolmyndigheden (NaturErhvervstyrelsen). Den skal ikke fremvises i forbindelse med køb.

Den første autorisation er gratis, og autorisationen gælder i 4 år. Sidste frist for at autorisere sig er 1. juli 2020. Først fra denne dato vil forhandlerne kontrollere kundens autorisation, og kan kun sælge professionelle sprøjtemidler til autoriserede personer eller til virksomheder med autoriserede medarbejdere.

Miljøstyrelsen har lavet en side med krav til professionelle brugere af sprøjtemidler. Ved at klikke på Uddannelse og autorisation i MAB, er det hele forklaret meget grundigt.

<http://mst.dk/virksomhed-myndighed/bekaempelsesmidler/sproejtemidler/bruger/>

Link til Tro og love-erklæringen findes her:

<http://mst.dk/media/172199/tro-og-lov-erklaering.pdf>

Der er bragt en artikel om autorisation og MAB i det GartnerTidende nr. 14, der udkom den 10. november.

Syning af sprøjter

Husk, at en sprøjte kun må bruges efter den 26. november, hvis den er blevet synet. Med andre ord: sprøjten skal altså synet, inden der sprøjtes næste gang.

NaturErhvervstyrelsen har adgang til både sprøjtejournal og synsrapport og kan derved tjekke, om der er sprøjtet med en sprøjte, der ikke er synet.

NaturErhvervstyrelsen laver en målrettet kontrol fra foråret, hvor de tjekker, om sprøjterne er synet.

Sprøjteopdateringskursus for grønsagsavlere

GartneriRådgivningen afholder sprøjteopdateringskursus for grønsagsavlere d. 27/2-17 på Hvidkærvej i Odense, så reserver dagen i kalenderen allerede nu, hvis du har behov for en opdatering. Der udsendes nærmere program i det nye år.

Pirimor G og LFS Pirimicarb er godkendt til mindre anvendelse i sukkermajs

Miljøstyrelsen har nu godkendt midlerne [Pirimor G](#) (1-168) og [LFS Pirimicarb](#) (318-81), som indeholder pirimicarb er godkendt til mindre anvendelse mod bladlus i sukkermajs på følgende betingelser:

- Må kun anvendes i sukkermajs til behandling af bladlus
- Max. én behandling pr. sæson
- Må tidligst anvendes ved BBCH 51 (hanblomsterstand er mærkbar) og ikke senere end 7 dage før høst
- Må ikke anvendes nærmere end 20 meter fra vandmiljøet

Brugsanvisning

Avlere, som bruger Pirimor G og LFS Pirimicarb til bekæmpelse af bladlus i sukkermajs, skal være i besiddelse af "[Brugsanvisning til mindre anvendelse af Pirimor G \(1-168\) og LFS Pirimicarb \(318-81\) i sukkermajs](#)".

Pesticidrester i frugt, grønt og cerealier 2015

Læs rapporten fra Fødevarestyrelsen for 2015 her (kræver login på LandbrugsInfo):

https://www.landbrugsinfo.dk/Planteavl/Afgroeder/Korn/Sider/pl_16_3075_9938.aspx

Der er grundlæggende ikke de store ændringer i fht. 2014. Der er stadig færre fund af pesticidrester i dansk frugt og grønt i fht. udenlandsk og: *"Fødevarestyrelsen og DTU Fødevareinstituttet vurderer fortsat, at de pesticidrester, der forekommer i fødevarer på det danske marked, ikke bør give forbrugeren anledning til sundhedsmæssige bekymringer, samt at indtag af frugt og grøntsager har en sundhedsfremmende effekt"*.

.....

Udtagning af jordprøver

For næringsstoffer

Det er godt tidspunkt lige nu at udtage jordprøver til jordbundsanalyse. På lettere jord og med stor udvaskning hen over vinteren kan eksempelvis kalium og magnesium udvaskes. Herved kan en analyse fra efteråret godt være "for høj" for disse næringsstoffer i fht. det faktiske niveau. Generelt er det dog muligt at lave en brugbar tilnærmet værdi. Har man mange marker på sin ønskeliste for analyser, og er

man i tvivl om graden af udvaskning, vil vi foreslå, at man som kontrol laver en ekstra analyse i marts på et par marker med den letteste jord.

Som minimum bør man analysere for Rt, Kt, Pt og Mgt. Det er også en god ide at analysere for kobber (Cut), bor (Bt), mangan (Mnt) og evt. zink (Znt), især på sandet jord.

Vi anbefaler at lade de landboøkonomiske foreninger stå for det praktiske omkring udtagning pga. deres intensive arbejde med dette og så efterfølgende at bruge GartneriRådgivningen som sparringspartner i tolkningen af analyserne. Kontakt en af konsulenterne i GR, hvis du er i tvivl om noget vedr. udtagning eller bestilling af jordprøver.

For nematoder

Den sikreste måde at undgå nematoder på er ved at fravælge marker med nematoder. Derfor bør man udtage jordprøver i efteråret til test for nematoder. Da nematoderne ofte forekommer i pletter, kræves at marken inddeles i mindre områder pr. jordprøve, eller at der tages mange stik pr. jordprøve. For rodgallenematoder gælder desuden, at man skal vente med at tage prøverne til 1-2 måneder efter høst og fra sort mark uden efterafgrøder. Hvis der er planter på marken, vil nematoder søge derhen og man vil finde færre nematoder i jordprøven. Der findes flere laboratorier i Holland og et enkelt i Sverige, som kan lave nematodeanalyser. Kontakt GartneriRådgivningen og få hjælp til udtagning af prøver og forsendelse.

Tilskudsmuligheder

Økologisk investeringsstøtte 2016

Økologisk investeringsstøtte er åben for ansøgninger nu, med **ansøgningsfrist den 17. januar 2017**.

Der gives 40% i tilskud til de teknologier, som er udvalgte, og som fremgår af teknologilisten.

[Se mere om ordningen her](#), og find [vejledningen og teknologilisten her](#).

Spørg altid om muligheder for tilskud, inden du går i gang med et projekt.

Kontakt: [Mona H. Christensen](#), Agro Food Park 15, 8200 Aarhus N. Tlf.: 8740 5478. E-mail: mhc@seges.dk

.....

Nyt om enkelte grønsagskulturer:

Kål

Lagerholdbarhed

Satser du på at opbevare hovedkål i flere måneder henover vinteren, bør du holde løbende øje med kvaliteten på lageret. Normalt gælder parolen "først ind – sidst ud", når det gælder lagerkål, men der kan være forskellige andre forhold med betydning for lagerholdbarheden, der kan ændre ved denne "lov". Blev kålene indhøstet under våde og snavsede forhold, var det en sort med dårligere holdbarhed, eller blev knivene nu også desinficeret efter forskrifterne (flere gange dagligt)? Sporbarhed er derfor altid en god ting, så årsagen til eventuelle problemer kan opklares og ændres på til den kommende vækstsæson!

De bedste lagerforhold for hvid- og rødkål er ved 0-0,5°C, 95 % RH og god ventilation. Mål temperaturen flere steder i lageret, så evt. dårlig ventilation eller lommer med syge kål opdages. Syge og overmodne kål ånder mere end sunde kål og vil derfor danne mere kondens på overfladen ved mødet med den kolde luft.

Løg

Husk, at løgene er kommet tidligere på lager i år, så I bør være længere fremme i nedkølingen end sidste år, hvor løgene kom sent ind. På kølelagrene bør temperaturen nu være nede på 0,5 °C. På lagre, hvor der ikke er køl, kan køligere vejr (når det forhåbentligt kommer) bruges til at sænke temperaturen til 5-6 °C. Senere skal den gerne ned på 4-5 °C. Det er selvfølgelig bedst at blæse, når luftfugtigheden er lav udenfor og der kan blæses om natten. Men her kan det være nødvendigt at varme luften 2-3 °C op, for at der ikke afsættes vand inde i stakken.

Hvis løgene er tørre, skal der kun beluftes 3-4 timer i døgnet. På nogle lagre, hvor der stadig er fugtige løg, skal der blæses 6-8 timer i døgnet. Der må dog helst kun blæses, når temperaturen er under løgenes temperatur. På Vacc-Tek anlæg kan der tørres, selvom styringen er sat til at sænke temperaturen hver dag.

I alle lagre er det vigtigt, at temperaturen ikke stiger igen.

Ved mere end en uges stop, pga. for varm yderluft, bør det overvejes, om der alligevel bør yderluft-ventileres eller recirkuleres i nogle timer for at udjævne og/eller fjerne fugtlommer.

Tilstræbt temperatur yderluft:

RF i yderluft under 90 %: 2 °C under temperaturen i toppen af stakken.

RF i yderluft over 90 %: 4 °C under temperaturen i toppen af stakken.

Ventilatordriften styres her bedst af termostater.

Økologiske løg

For at tjekke løgene for spireisiko, kan du tage 20 løg ind fra flere partier, sætte dem i fugtig jord ved stuetemperatur og se, hvilke der spirer hurtigst.

Gulerødder

Gulerødder og frost

Den første weekend i november blev landet ramt af frost. Det er usædvanligt tidligt. På det tidspunkt stod der endnu 14 dages efterårsgulerødder i marken klar til kasselager eller halmdækning. Gulerødder tåler pænt meget frost uden at vise skader. Gulerødder fryser ved ca. ÷1,5 °C, men skaderne bliver ikke synlige, før temperaturen kommer ned under ÷3-4 °C over længere tid eller rammer ÷7-8 °C over et par nætter.

Ved let frost ses ingen skader, men gulerøddernes holdbarhed i butikkerne vil være reduceret.

Ved hård frost ses typisk vandrette eller lodrette revner i skuldrene, eller rødderne bliver glasset indvendigt. Efter nogle dage med tøvejr, bliver skaderne mindre synlige og kan ofte mærkes som fedtede/glatte skuldre. Skader opdages kun ved at føle på skuldrene med fingrene. De optiske sorteremaskiner kan ikke "se" frostska-

Marker, som er let ramt af frost, skal omsættes straks. Selv om de umiddelbart ser pæne ud, kan gulerødderne næppe holde sig i længden.

Høstskader

Skader efter høst af gulerødder kan give anledning til unødigt frasortering og tab. Skaderne erkendes først, når gulerødderne vaskes. Ved høst af gulerødder til kasselager bør man med jævne mellemrum

udtage prøver, som vaskes for at opgøre skadetyper og procenter for straks at tage aktion i marken.

Det samme bør senere ske på vaskeriet for at kortlægge årsagerne – opstår skaderne på optageren, ved aflægning eller på vaskeriet?

Sten og gulerødder er ingen god kombination. Det gælder både på optager og i vaskeriet.

Skud-huller, typisk efter sten i optager eller på vaskeriet i børstevaskeren

Topskade kan være, når jord og toprester fjernes af fejekost eller fra knivene på optageren.

Topskade, efter slag fra knive på optager eller slag mod skarpe kanter, beslag, møtrikker eller andet hårdt under håndtering.

Bundskade, efter slag mod spidsen, når gulerødderne kører med høj hastighed over bånd og rammer hårde sider eller skifter bånd.

Revnede rødder opstår, når friske, saftspændte gulerødder under høst eller omløsning falder eller slår mod hindanden efter fald – typisk faldskade.

Rent, skarpt knæk sker blandt andet, når gulerødderne efter høst falder fra stor højde. Der er ingen skidt i knækket og kanterne er skarpe – så det kan fint være på vaskeriet eller pakkeriet.

Maskin-knæk, skrubbede kanter, revner og skidt i snitfladen tyder på, at skaden sker i marken under høst.

Marvflækket, skyldes ikke høst eller håndtering, men kraftig vækst i dyrkningssæsonen eller rodfiltsvamp.

Toprester, kommer efter skånsom høst, hvor toprester ikke fejes helt væk inden skærløfter, eller hvis knivene indstilles mindre aggressivt.

Arrangementer

17.-18. januar 2017: [Plantekongres](#), Herning

18.-19. januar 2017 [BioBeurs](#), Zwolle, NL

24.-25. januar 2017: Årsmøde, Avlerforeningen af Danske Spiseløg

25. januar Brassica & Leafy Salad Conference, KingsGate Conf. Centre, Peterborough, UK

8.-10. februar 2017: [Fruit Logistica, Berlin](#)

15.-18. februar [BioFach](#), Nürnberg, D

22. februar Grøn Dag, Nyborg Strand
26. feb. – 2. marts [Sima](#), Paris International Agri Business Show. Maskinudstilling, Paris, F
27. februar Sprøjteopdateringskursus for grønsagsavlere, Hvidkærvej 29, Odense SV

Se nyheder på:

Ole Scharff

Tlf: 87 40 66 34 / Mobil: 40 73 19 58
ohs@seges.dk

Lars Møller

Tlf: 40 84 30 11
lrm@seges.dk

Karina Frandsen

Tlf: 87 40 66 12 / Mobil: 21 64 80 85
kfr@seges.dk

Pernille Kynde

Tlf: 30 51 62 14
pbk@seges.dk

Richard de Visser

Tlf: 87 40 66 10 / Mobil: 30 53 87 16
rdv@seges.dk

Peder Krogsgård

Tlf: 40 37 46 51
pkl@seges.dk